

Středoevropské zniterněné křesťanství

Rudolf Steiner

Jistě, existují ještě jiné impulzy, které, jak jste viděli, vedou k tomu, že se nechává vládnout jistá mírnost, aby středoevropské národy nebyly politicky zlikvidovány. Tomu odpovídají válečné cíle a nyní učiněné mírové návrhy. Ale že se zrovna na Rakousko takto vrhnou, budete moci částečně pochopit z protikladu, který vždy panoval mezi Rakouskem a západoevropským zednářstvím a který sahá zpět v podstatě až do doby Maxmiliána I. Tento protiklad se samozřejmě ukrývá pod nejrůznějšími věcmi a to, co teď říkám, se dá snadno vyvrátit, protože tyto skutečnosti se na fyzické pláni skrývají, maskují se.

Vidíme tedy, že střední Evropa se musí bránit ve prospěch lidstva, protože má být protipólem vůči impulzům přicházejícím ze Západu. To ovšem zase podmiňuje skutečnost, že středoevropský vývoj není nijak přímočarý, ale že jde, abych tak řekl, nahoru a dolů; musí se totiž vždycky chopit některého z impulzů přicházejících ze Západu a svůj protichůdný impuls rozvinout v určitou epochu, dát mu určitou zvláštní intenzitu. Vezměme si například hierarchicko-teokratický impuls. Zatímco se přijímá to, co je na vlnách hierarchicko-teokratického impulsu přinášeno do Evropy v podobě křesťanství, začíná se již ve 12. století zvedat opozice. Přečtete si velkého středoevropského básníka Walthera von der Vogelweide: najdete u něj opozici proti římskému papežství a proti romanismu jako takovému. To, co se později rozvíjí v Husovi, Lutherovi, Zwinglim atd., je naznačeno již u Walthera von der Vogelweide; zároveň však to, co se rozvíjí jako zniterněné křesťanství - souběžně s periferií, leč zniterněnou formou - najdete ve skladbě o Parzivalovi od Wolframa z Eschenbachu.

Již na začátku pátého poatlantského údobí tu máte opozici proti teokraticko-hierarchicko-románskému živlu v podobě, v jaké vycházel ze Španělska a Itálie. Nikdy - tak osobitě působí tento [středoevropský] protipól - se nezapře to, co je niterností. Niternost zůstává. Je ovšem odebrána mocenskému principu a rozvinuta jako protipól.